

ĐẤT TRƯNG, Bùn Lầy HOANG HÓA TRỒNG SEN CHO THU NHẬP CAO

THÁI TOÀN

Sen là loại cây thích nghi với đất trũng, bùn lầy, lại dễ trồng, dễ chăm sóc, trong điều kiện khí hậu, thổ nhưỡng khác nhau sen vẫn sinh trưởng, phát triển tốt. Các sản phẩm từ sen đều được thị trường ưa chuộng, dễ tiêu thụ nên những nơi đất trũng, bùn lầy người dân nên trồng sen nhằm nâng cao đời sống.

Vùng đầm lầy ở Cống Ngang, thôn Tiên, xã Võ Ninh, huyện Quảng Ninh từ thời Trịnh - Nguyễn phân tranh đã nổi tiếng “Nhất sợ lũy Thầy, nhì sợ lầy Võ Xá”. Vậy mà người lính một thời “vào sinh ra tử”, cựu chiến binh (CCB) Trương Hoàng, 65 tuổi, thôn Tiên, xã Võ Ninh, huyện Quảng Ninh luôn đau đầu suy tính, tìm kế biến vùng đầm lầy hoang hóa bấy lâu nay thành nơi có thu nhập về kinh tế. Biên quyết tâm thành hiện thực, ông đã đầu thầu lâu dài vùng đầm này để phát triển kinh tế. Biết ý đồ làm ăn của ông Hoàng, nhiều người dân ở địa phương tò mò, đến xem. Ông Hoàng đầu tư nguồn vốn, sáng tạo chặt ghép nhiều cây dừa, thuê hàng trăm ca máy cho máy đứng trên bề dừa để đào, đắp, san, lấp 3ha đầm lầy thành các hồ nuôi cá. Sau những năm nuôi cá, ông muốn có thu nhập cao hơn nên tìm hiểu thêm cung cách làm ăn từ nhiều nơi, nhận thấy vùng đất lầy thụt này thích hợp với trồng sen lấy hạt. Được Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư của tỉnh, của huyện tập huấn và cả đi vào tỉnh Thừa Thiên Huế trực tiếp tham quan, học hỏi kỹ thuật trồng, chăm sóc cây sen, tháng 2/2021, gia đình ông chuyển đổi từ nuôi cá qua trồng sen. Ông thuê người từ Huế và mang cả giống sen cao sản đưa ra trực tiếp trồng trên diện tích 3ha, theo mật độ mỗi ha trồng 700

khóm. Ông trả chi phí cho công trồng và cả giống sen mỗi ha 14 triệu đồng; trong quá trình này, ông theo dõi, học hỏi về kỹ thuật trồng. Đến năm sau thì ông thuê người dân địa phương trồng theo hướng dẫn của ông. Ông Trương Hoàng cười nói: “Sen ưa thích sinh trưởng, phát triển trong điều kiện thời tiết nắng ấm nên thường trồng vào đầu tháng 2. Khi trồng, để mực nước trong hồ khoảng 10 đến 20cm. Để sen phát triển tốt, cần phải canh mực nước ổn định, tùy giai đoạn phát triển mà điều chỉnh hợp lý, bón phân cân đối. Trồng sen không tốn công chăm sóc nhiều, lâu lâu sen cũng bị sâu, rầy và bọ trĩ phá hại, mình bơm thuốc trừ sâu là được. Muốn cây sen phát triển tốt, thu hoạch được dài lâu thì sau khoảng 3 tháng người trồng phải cắt bớt các lá già và bón phân lân tổng hợp. Từ khi trồng đến khoảng hơn 3 tháng sau là thu hoạch gương sen. Mình thuê người và hướng dẫn người lao động bẻ đài sen, bóc hạt rồi bán”.

Các thương lái từ Huế và các tỉnh bạn đến thu mua trực tiếp, 3ha trồng sen cho thu nhập 120 triệu đồng, trừ mọi chi phí lãi ròng trên 65 triệu đồng mỗi năm.

Ở vùng đầm lầy Cống Dọc, CCB Trương Quang Trời, thôn Thượng Hậu cũng đầu thầu, đầu tư nguồn vốn, công sức san ủi, be bờ, cải tạo trên diện tích 4ha nuôi cá trắm cỏ, cá mè. Những năm gần đây, ông và các con đã chuyển đổi qua trồng sen Huế. Từ trồng sen, hàng năm, gia đình ông Trương Văn Trời có thu nhập trên dưới 150 triệu đồng mỗi năm. Năm 2023, gia đình ông bán gần 10 tấn hạt sen khô.

Tại vùng đầm hoang hóa hàng trăm năm (ngày xưa thuộc Rào Bạc ngang qua thôn Tả

Phan, xã Duy Ninh), năm 2012, ông Lê Hữu Phúc đầu thầu, đầu tư công sức làm trang trại cá - lúa và chăn nuôi vịt trên diện tích 1ha. Sau nhiều năm phiêu bạt lao động ở xứ người, năm 2020, anh Lê Duy Trinh, con trai ông Lê Hữu Phúc về nước, cùng ông mở rộng thêm diện tích 3ha để trồng sen. Nhận thấy trồng sen cho thu nhập cao nên bố con ông Phúc đầu thầu tiếp ở vùng đầm lầy này với diện tích 7ha, thuê 150 ca máy và người san lấp để trên trồng sen, dưới nuôi cá. Trong thời gian này, anh Lê Duy Trinh được Hội Nông dân xã Duy Ninh tạo điều kiện cho dự các lớp tập huấn chuyển giao khoa học kỹ thuật về trồng sen. Bên cạnh đó, anh tìm hiểu thêm thực tế về kỹ thuật trồng, chăm sóc sen tại hai CCB Trương Hoàng và Trương Quang Trời ở xã Võ Ninh cùng nhiều người trồng sen ở Lệ Thủy. Anh Lê Duy Trinh cười mở: “Cũng như nhiều chủ trồng sen khác, sau khi trồng, hàng tháng bón phân lân tổng hợp và phun thuốc chống sâu bệnh cho sen. Sau khoảng 115 ngày, sen bắt đầu cho thu hoạch. Hàng năm, đến mùa thu hoạch, gia đình tôi thuê từ 15 đến 20 lao động ở địa phương đến hái gương sen, bóc hạt”.

Đến mùa thu hoạch sen, cứ 3 đến 5 ngày hái gương sen một lần; nhiều thương lái từ Huế, Hà Nội, Thái Nguyên và các tỉnh thành khác đến tận nơi thu mua hạt sen với giá dao động từ 25.000 đồng/kg đến 50.000 đồng/kg.

Với bản chất năng động, sáng tạo không ngừng nghỉ nên ngoài nguồn thu từ hạt sen, anh Lê Duy Trinh còn có nguồn thu từ trà ướp sen, trà tim sen. Anh Lê Duy Trinh cho biết: “Nhờ tìm hiểu nhiều người ướp trà sen nổi tiếng ở Hà Tây (Hà Nội), Huế và học trên mạng nên tôi mạnh dạn chế biến. Vào các buổi sáng, lúc mặt trời chưa lên, tôi hái hoa sen vào để ướp, sau 24

Mô hình trồng sen cho thu nhập cao trên vùng đất huyện Quảng Ninh

Ảnh: T.T

giờ, bắt đầu hút chân không, đóng gói, cấp đông trong tủ lạnh, một tuần sau mới lấy trà ra là uống được. Trà chế biến từ sen của tôi nhiều người uống đều khen thơm ngon, hương vị đậm đà, sản phẩm được tiêu thụ trên khắp các thị trường từ trong tỉnh ra đến tỉnh bạn. Mỗi bông trà ướp sen, bán với giá dao động từ 35.000 đồng đến 60.000 đồng. Từ hạt sen và các loại trà sen, năm trước gia đình thu trên 100 triệu đồng sau khi đã trừ mọi chi phí”. Năm 2023, anh mạnh dạn thành lập Hợp tác xã Sản xuất kinh doanh dịch vụ nông nghiệp, thương mại và du lịch Tả Phan gồm 7 thành viên. Hợp tác xã chủ yếu trồng sen, trồng măng, chế biến sản phẩm từ quả dừa.

Trồng sen không chỉ mang lại giá trị kinh tế mà còn mang lại vẻ đẹp cảnh quan phục vụ du lịch trải nghiệm. Tại đầm sen của gia đình anh, mùa hè nắng đẹp có nhiều du khách đến thưởng ngoạn, chụp ảnh và vui chơi giải trí.

Người trồng sen nhận thấy, từ những đầm lầy thụt, không ai khai thác, gieo trồng lúa bấy lâu, người nông dân cứ mạnh dạn đầu tư để biến những nơi này thành những đầm sen cho thu nhập cao gấp 3, gấp 4 lần so với trồng lúa trên cùng diện tích ■